

ANTWOORDEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE OP HET SPECIAAL VERSLAG VAN DE REKENKAMER

“ENERGIE-EFFICIËNTIE BIJ BEDRIJVEN: ENIGE ENERGIEBESPARING, MAAR TEKORTKOMINGEN IN DE PLANNING EN PROJECTSELECTIE”

SAMENVATTING

I. Energie-efficiëntie is van wezenlijk belang voor het bereiken van de algemene doelen van de energie-unie en de energie- en klimaatdoelstellingen van de EU voor 2030 en 2050 zoals gepresenteerd in de Europese Green Deal.

Een substantiële versterking van het energie-efficiëntiebeleid is een integraal onderdeel van alle scenario's die de Commissie heeft ontwikkeld in het klimaatdoelstellingsplan 2030¹. Dienovereenkomstig heeft de Commissie een herziening van de energie-efficiëntierichtlijn voorgesteld in het kader van het “Klaar voor 55”-pakket².

De ambitie ten aanzien van energie-efficiëntie moet worden verhoogd van 32,5 % in de huidige energie-efficiëntierichtlijn (en minder dan 30 % in de nationale energie- en klimaatplannen (NEKP's)) tot 36 % voor het eindenergieverbruik en 39 % voor het primaire energieverbruik, wat overeenkomt met de voorgestelde verdere vermindering van het energieverbruik in de EU met 9 %.

II. Voor het welslagen van de energietransitie moeten alle sectoren van de economie energie-efficiënter worden. Bedrijven zijn actief in de sectoren industrie, vervoer en diensten, die goed zijn voor meer dan twee derde van het eindenergieverbruik.

De meeste door de lidstaten uitgevoerde financieringsmaatregelen voor energie-efficiëntie maken deel uit van hun verplichtingen inzake energie-efficiëntie uit hoofde van artikel 7 van de energie-efficiëntierichtlijn. In het voorstel van de Commissie voor de herziening van de energie-efficiëntierichtlijn zijn deze verplichtingen aangescherpt en zijn de vereiste energiebesparingen bijna verdubbeld van 0,8 % tot 1,5 % van het eindenergieverbruik.

Ten aanzien van de sectoren waarop de uitgevoerde beleidsmaatregelen waren gericht, geldt dat het grootste deel van de door de lidstaten gerapporteerde energiebesparingen te danken is aan transversale maatregelen, die niet aan één enkele sector kunnen worden toegeschreven. Zoals blijkt uit de gerapporteerde maatregelen, zijn de meeste maatregelen gericht op de dienstensector en de industrie, waar het merendeel van de bedrijven (met uitzondering van vervoersbedrijven) en de publieke sector onder vallen.

III. De middelen van het cohesiebeleid vormen een van de belangrijkste bronnen van EU-financiering voor het ondersteunen van directe investeringen in energie-efficiëntie in bedrijven. Deze steun is van cruciaal belang, aangezien energie-efficiëntie een van de sectoren met de grootste investeringskloof in de EU is en EU-financiering een belangrijke drijvende kracht voor het aantrekken en opschalen van investeringen in energie-efficiëntie vormt.

¹ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Een ambitieuzere klimaatdoelstelling voor Europa voor 2030: investeren in een klimaatneutrale toekomst voor ons allemaal (COM(2020) 562 final van 17.9.2020).

² Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: “Fit for 55”: het EU-klimaatstreefdoel voor 2030 bereiken op weg naar klimaatneutraliteit (COM(2021) 550 final van 14.7.2021).

V. In de energie-efficiëntierichtlijn worden het energiebesparingspotentieel en de bijdrage van bedrijven aan de energie-efficiëntiedoelstellingen van de EU onderstreept. De verplichte nationale actieplannen voor energie-efficiëntie (NAPEE's) bevatten de financieringsbehoeften van de lidstaten.

VI. Ondanks het ontbreken van een expliciete koppeling met planningsdocumenten in sommige programma's, hebben de door de nationale autoriteiten geselecteerde projecten bijgedragen aan de verwezenlijking van die prioriteiten. Onderbouwing van de keuze van de financieringsinstrumenten was niet verplicht volgens de regels voor 2014-2020, maar is in de nieuwe periode wel vereist.

VIII. De Commissie is het eens met de beoordeling van de Rekenkamer dat de investeringen over het algemeen doelmatig waren.

X. Voor de financieringsperiode 2021-2027 zijn in het kader van beleidsdoelstelling 2 ("Een groener, koolstofarm...") twee specifieke doelstellingen met verschillende gemeenschappelijke output- en resultaatindicatoren vastgesteld. Het monitoringsysteem voor het cohesiebeleid zal het mogelijk maken om indicatoren te filteren op basis van specifieke doelstellingen.

De Commissie is van mening dat primaire energie-intensiteit ook een relevante indicator is voor het meten van de doelmatigheid van energie-efficiëntiemaatregelen.

XI. De Commissie is van mening dat de door de Rekenkamer geraamde bijdrage van investeringen in energie-efficiëntie aan bedrijven in het kader van de Europese Fondsen voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Cohesiefonds (CF) in de periode 2014-2020 moet worden gezien in de context van het energie-efficiëntiestreefcijfer voor 2020. Op basis van de veronderstellingen die de Rekenkamer heeft gehanteerd voor haar berekening, zou dit betekenen dat de projectbesparingen goed zijn voor circa 2,3 % van de inspanning die nodig was om het streefcijfer voor 2020 te halen.

Dit is een substantiële bijdrage als de beoordeling plaatsvindt in de context van de verschillende actoren die bijdragen tot het behalen van de energie-efficiëntiestreefcijfers, waarvan bedrijven een fractie vertegenwoordigen, en in de context van de verschillende maatregelen die de lidstaten hebben genomen om hun energie-efficiëntiestreefcijfers te behalen in het kader van de energie-efficiëntierichtlijn, de richtlijn energieprestatie van gebouwen, het emissiehandelssysteem (ETS) van de EU, de verordening inzake de verdeling van inspanningen, de CO₂-emissienormen voor nieuwe personenauto's en andere beleidsmaatregelen zoals belastingmaatregelen, leveranciersverplichtingen, informatiecampagnes, slimme meters en productbeleid (ecologisch ontwerp en energie-etikettering). In feite zijn EU-financieringssteun en in het bijzonder de steun uit het EFRO en het CF slechts een onderdeel van de wereldwijde inspanningen.

XII. Eerste streepje: de Commissie aanvaardt de eerste aanbeveling ten dele.

Tweede streepje: de Commissie aanvaardt de tweede aanbeveling.

INLEIDING

01. Zoals neergelegd in de energie-efficiëntierichtlijn, kan output betrekking hebben op prestaties, diensten, goederen of energie.

02. De Commissie wijst erop dat het verbeteren van de energie-efficiëntie ook bijdraagt aan de veerkracht van de energiemarkt – door de vraag naar energie, de invoer van energie en de energierekening voor energieconsumenten te drukken – en op die manier ook, in voorkomend geval, de economische en sociale gevolgen van energieprijstijgingen verzacht.

05. Het recente voorstel voor een herschikking van de energie-efficiëntierichtlijn – artikel 4 – bevat een bindend streefcijfer van de Unie voor de vermindering van het energieverbruik met 9 % in 2030 (zowel voor het primaire als voor het eindenergieverbruik ten opzichte van de in 2020 vastgestelde referentiescenario prognoses voor 2030). Dit nieuwe streefcijfer is gelijk aan de vermindering van het

eindenergieverbruik met 36 % en het primaire energieverbruik met 39 % voor 2030, in overeenstemming met de effectbeoordeling bij het klimaatdoelstellingsplan³.

07. De nationale doelstellingen worden in de herziene energie-efficiëntierichtlijn van 2018 nationale bijdragen genoemd en worden vastgesteld door de lidstaten.

De Commissie analyseert de door de lidstaten vastgestelde nationale bijdragen om te beoordelen hoe deze collectief bijdragen aan het bereiken van het EU-streefcijfer. Aangezien de nationale bijdragen echter indicatief zijn, is de Commissie niet bevoegd om rechtstreeks te interveniëren in deze doelstellingen.

13. De NAPEE's boden een kader voor de ontwikkeling van nationale energie-efficiëntiestrategieën en bestreken maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie waarmee werd beoogd de nationale energie-efficiëntiestreefcijfers voor 2020 te behalen.

In de energie-efficiëntierichtlijn is vastgesteld dat de NAPEE's beleidsmaatregelen bevatten teneinde de door de lidstaten vastgelegde nationale indicatieve energie-efficiëntiestreefcijfer te behalen.

De NAPEE's dienden als brede strategische beleidsdocumenten, en de NAPEE-analyse kon door de lidstaten worden gebruikt ter voorbereiding van het cohesiebeidsprogramma, om belemmeringen voor investeringen op te sporen en om een coherente aanpak voor het verbeteren van de energie-efficiëntie op nationaal niveau vast te stellen. Het toepassingsgebied van de NAPEE's was echter niet beperkt tot financiële maatregelen met EU- of overheidsfinanciering. De NAPEE's hadden een breed beleidsbereik en omvatten beleidsmaatregelen zoals belastingmaatregelen, leveranciersverplichtingen, informatiecampagnes, slimme meters, productbeleid (ecologisch ontwerp en energie-etikettering) en bouwregelgeving.

Tot slot moet worden verduidelijkt dat noch de doelstellingen, noch de geplande maatregelen van de NAPEE's juridisch bindend waren en dat het rechtskader niet vereiste dat er een verband werd gelegd tussen de NAPEE's en nationale of EU-financiering, ook niet uit het EFRO/CF.

OPMERKINGEN

34. b) Hoewel de operationele programma's (OP's) inderdaad moeten worden afgestemd op de NAPEE's, kan de verschillende timing bij het ontwerpen en vaststellen van de OP's en de NAPEE's die afstemming bemoeilijken.

37. De Commissie wil erop wijzen dat voor het welslagen van de energie- en klimaattransitie alle sectoren van de economie energie-efficiënter moeten worden. Bedrijven zijn actief in de sectoren industrie, vervoer en diensten, die goed zijn voor meer dan twee derde van het eindenergieverbruik.

43. De Commissie verwijst naar haar antwoorden op de paragrafen 13 en 34 b).

44. De Sloveense beheersautoriteit heeft bevestigd dat bij de ondersteuning van bedrijven met middelen van het cohesiebeleid in beleidsgebied 1 en beleidsgebied 3 in het kader van de operationele programma's voor 2014-2020 er ook enkele specifieke maatregelen zijn die gericht zijn op hulpbronnen- en energie-efficiëntie in bedrijven (meestal kmo's). Deze maatregelen hebben geen directe basis in het NAPEE, maar bij het ontwerpen van dit soort maatregelen coördineert het Ministerie van Economische Zaken normaliter met het Ministerie van Infrastructuur, dat verantwoordelijk is voor energie-efficiëntie. Bij het ondersteunen van bedrijven wordt hulpbronnen-

³ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Een ambitieuzere klimaatdoelstelling voor Europa voor 2030: investeren in een klimaatneutrale toekomst voor ons allemaal (COM(2020) 562 final van 17 september 2020).

en energie-efficiëntie meestal nagestreefd aan de hand van selectiecriteria met aanvullende punten voor de bijdrage aan het verbeteren van de hulpbronnen- en energie-efficiëntie⁴.

45. De verordening gemeenschappelijke bepalingen (GB-verordening) bevat een specifieke randvoorwaarde voor de nationale energie- en klimaatplannen waaraan de lidstaten moeten voldoen om door de Commissie voor uitgaven te worden vergoed. In de GB-verordening wordt ook bepaald dat de programma's een samenvatting van de voornaamste uitdagingen moeten bevatten, waaronder uitdagingen die zijn geïdentificeerd in de nationale energie- en klimaatplannen. Een "toetsing van de samenhang" is veel breder dan een inventarisatie van de uitdagingen in het kader van de nationale energie- en klimaatplannen.

75. In de technische richtsnoeren van de Commissie voor de "Financiering van de energierenovatie van gebouwen met middelen voor het cohesiebeleid" van 2014 wordt de rol van normen bij het nemen van besluiten over investeringen in energie-efficiëntie onderstreept.

De Commissie merkt op dat de beheersautoriteit volgens de GB-verordening 2021-2027 moet waarborgen dat de geselecteerde concrete acties de beste verhouding tussen het steunbedrag, de uitgevoerde activiteiten en de verwezenlijking van doelstellingen vertegenwoordigen. Selectiecriteria en -procedures moeten prioriteit geven aan maatregelen die de bijdrage van de EU-financiering aan het bereiken van de programmadoelstellingen optimaliseren. Deze bepalingen hebben ten doel te voorkomen dat er projecten met een lage bijdrage aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma worden geselecteerd. Bovendien moet de vorm van de steun worden gemotiveerd voordat het programma wordt goedgekeurd, waardoor de Commissie kan voorkomen dat er gebruik wordt gemaakt van subsidies wanneer de financieringsinstrumenten doelmatiger zijn.

76. Normen werden beschouwd als essentiële instrumenten, samen met andere beleidsmaatregelen, voor het opkrikken van het ambitieniveau inzake energie-efficiëntie voor 2030. De normen kunnen betrekking hebben op verschillende aspecten, zoals bijna-energie neutrale gebouwen (BENG's) voor gebouwen en de vereisten van de richtlijn ecologisch ontwerp en de verordening energie-etikettering voor producten. Vanwege hun verschillende aard en de verscheidenheid van het EU-acquis is het moeilijker om gemeenschappelijke normen voor bedrijven vast te stellen.

81. De databank van het De-risking Energy Efficiency Platform (DEEP), een open source-initiatief dat door de Europese Commissie wordt ondersteund voor bottom-upinformatiedoeleinden, met name om risico's van investeringen in energie-efficiëntie te verminderen door het door financiële instellingen en marktdeelnemers waargenomen risico van energie-efficiëntiemaatregelen te verkleinen, is niet ontworpen om formele financiële of technische benchmarks te ontwikkelen met betrekking tot minimale of gemiddelde energie-efficiëntiestreefcijfers. Ook zij erop gewezen dat hoewel de DEEP-databank meer dan 17 000 projecten bevat, welk aantal onlangs is verhoogd tot meer dan 24 000, sommige subsets voor specifieke landen en specifieke maatregelen mogelijk niet de kritische omvang hebben om te kunnen dienen voor statistisch relevante vergelijkingen.

88. De Commissie benadrukt dat, zoals de Rekenkamer in de opmerkingen 81 tot en met 87 heeft gepresenteerd, energie-efficiëntieprojecten doelmatig waren.

Daarnaast is de Commissie van mening dat er verschillen zouden kunnen bestaan tussen de DEEP-steekproef en de steekproef die de Rekenkamer heeft gebruikt voor deze controle, wat een mogelijke verklaring kan vormen voor de door de Rekenkamer geconstateerde verschillen met betrekking tot de mediane vermijdingskosten.

De mediane vermijdingskosten kunnen zelfs sterk uiteenlopen, afhankelijk van de specifieke soorten maatregelen of van de lidstaat of regio. Daarom kunnen verschillen in het relatieve gewicht van deze variabelen in de steekproef leiden tot verschillen in de mediane waarden van de steekproeven.

⁴ De link naar het meest recente NAPEE van Slovenië: https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf

Daarnaast benadrukt de Commissie dat een aantal van de in de DEEP-databank verzamelde projecten kunnen worden beschouwd als voorbeelden van beste praktijken voor investeringen in energie-efficiëntie, die tot doel hebben om de financiële voordelen van investeringen in energie-efficiëntie onder de aandacht te brengen en de businesscase voor dergelijke degelijke investeringen te bevorderen. Dit zou ook een factor kunnen zijn die kan leiden tot lagere mediane kosten van de DEEP-databank ten opzichte van die van EFRO- en CF-projecten.

94. Gezamenlijk antwoord op de paragrafen 94 tot en met 98.

Bij kosteneffectiviteitsbeoordelingen dient niet alleen rekening te worden gehouden met de energiebesparingen, maar ook met de vele voordelen van investeringen in energie-efficiëntie, de bijdrage ervan aan meerdere beleidsdoelstellingen, het vermogen ervan om ook particuliere investeringen op complexere gebieden aan te jagen, en andere voordelen die verder gaan dan energiebesparing, zoals economische, sociale en milieueffecten.

Dit omvat onder meer broeikasgasemissiereducties, algemene kostenverlagingen voor de bedrijven als gevolg van een toename van de productiviteit en het concurrentievermogen, hogere activawaarden en een langere nuttige levensduur van activa, en het scheppen van nieuwe banen. Ter illustratie van het belang van andere voordelen voor de kosteneffectiviteitsbeoordelingen heeft het Internationaal Energieagentschap (IEA) voor de industriële sector geschat dat productiviteits- en operationele voordelen tot 2,5 keer de waarde van energiebesparingen kunnen genereren⁵.

98. Het gebruik van EU-middelen voor dergelijke projecten moet grondig worden geëvalueerd. De prestaties van een investeringsproject moeten niet alleen worden gemeten op basis van de financiële prestaties ervan, maar ook aan de hand van andere criteria, zoals het realiseren van energiebesparingen, broeikasgasemissiereducties en algemene kostenbesparingen voor het bedrijf (het vergroten van zijn concurrentievermogen en het behoud/creëren van werkgelegenheid).

99. Onder bepaalde omstandigheden (zoals in bepaalde lidstaten) kunnen subsidies voor bijvoorbeeld bedrijven die moeilijk of geen toegang tot de markt hebben om zelf dergelijke activiteiten te kunnen financieren, op korte termijn de enige beschikbare optie zijn om daadwerkelijk in energie-efficiëntie te kunnen investeren.

Vóór de goedkeuring van de programma's voor de periode 2021-2027 zal de Commissie de door de lidstaten verstrekte motivering voor het gebruik van subsidies verifiëren om na te gaan of de voorwaarden voor het gebruik van die subsidies in een bepaalde lidstaat of regio inderdaad aanwezig zijn.

105. Onder gedeeld beheer vallen de projectselectie en de keuze van de criteria voor projectselectie onder het mandaat en de verantwoordelijkheden van de beheersautoriteiten van de lidstaten. De Commissie neemt in een raadgevende hoedanigheid deel aan toezichtcomités, waarin de methodologie en de criteria voor de selectie van projecten worden goedgekeurd.

De terugverdientijd is niet de enige maatstaf voor effectiviteit en kan moeilijker te verifiëren zijn omdat die tijd afhankelijk is van een aantal ad-hoc-aannamen. Dat zou administratieve lasten voor de projectontwikkelaars kunnen veroorzaken, waardoor zij zouden worden ontmoedigd om investeringen te plegen, met als gevolg dat de beleidsdoelstellingen zouden worden ondergraven. De te volgen procedures moeten in verhouding staan tot het steunbedrag en rekening houden met de vorm van de steun en andere specifieke voorwaarden. Bovendien is de Commissie, zoals vermeld in de antwoorden op Speciaal Verslag nr. 11/2020 van de Rekenkamer, van mening dat voor gebouwen de selectiecriteria en -procedures moeten worden afgestemd op de specifieke doelstellingen van elke maatregel, rekening houdend met het feit dat dergelijke investeringen in gebouwen projectspecifiek en

⁵ Volgens de IEA-studie "Capturing the Multiple Benefits of Energy Efficiency" neemt de terugverdientijd van energie-efficiëntiemaatregelen bijvoorbeeld af van 4,2 naar 1,9 jaar wanneer de waarde van de productiviteits- en operationele voordelen voor industriële ondernemingen worden geïntegreerd in hun traditionele interne rendementsberekeningen.

niet-gestandaardiseerd zijn en afhankelijk zijn van verschillende factoren, zoals de staat waarin het gebouw verkeert, klimatologische omstandigheden, arbeidskosten, energiekosten, materiaalkosten en het soort gebruik.

Tot slot is in de in 2014 gepubliceerde technische richtsnoeren van de Commissie “Financiering van de energierenovatie van gebouwen met financiering uit het cohesiebeleid” opgemerkt dat de netto contante waarde in algemene zin wordt aanbevolen voor de beoordeling van de kosteneffectiviteit, in plaats van de eenvoudige terugverdientijd, aangezien op die manier de kasstroom van het project gedurende de looptijd ervan kan worden verantwoord.

107. De medewetgevers hebben het prestatiekader voor cohesiebeleidsprogramma’s vastgesteld op basis van financiële en outputindicatoren die bij de tussentijdse evaluatie en bij de afsluiting moeten worden beoordeeld.

Het voorstel om voor programma’s de resultaten van de gefinancierde maatregelen te monitoren maakte geen deel uit van de regelgevingsvereisten en zou een zeer aanzienlijke last voor overheidsinstanties en begunstigden hebben veroorzaakt. De beoordeling van het effect van de programma’s vindt plaats in het kader van de programma-evaluatie op nationaal en EU-niveau.

De medewetgevers hebben de prestatiekadervereisten vastgesteld in de wetgeving voor 2014-2020. Voor de periode 2021-2027 hebben de medewetgevers de bepalingen met betrekking tot het prestatiekader gewijzigd om daarin resultaatindicatoren (uitkomstindicatoren) op het niveau van de begunstigden op te nemen.

110. Het huidige streefcijfer voor de geraamde vermindering van de broeikasgasemissies bedraagt 20 miljoen ton voor een reeks investeringsprioriteiten, waaronder energie-efficiëntie. De lagere doelstelling wordt voornamelijk gerechtvaardigd door het corrigeren van een klein aantal rekenfouten in initiële programma’s.

Voor energie-efficiëntie in bedrijven is geen gemeenschappelijke indicator vastgesteld. In een aantal programma’s werd echter gebruikgemaakt van investeringsprioriteit 4b, waarbij gebruik werd gemaakt van de indicatoren voor ondernemingen en de gemeenschappelijke indicator voor de geraamde vermindering van broeikasgasemissies (met behulp van nationale methoden)⁶.

112. De programmaspecifieke resultaatindicatoren voor de periode 2014-2020 waren bedoeld als impact-/contextindicatoren voor het weergeven van de algemene trend waaraan het programma moest bijdragen⁷.

114. Vanwege hun aard zijn programmaspecifieke indicatoren specifiek voor het programma. Het doel ervan was om een dimensie van de ondersteunde projecten op programmaniveau te monitoren.

116. b) Voor de financieringsperiode 2021-2027 zijn er in het kader van beleidsdoelstelling 2 (“Een groener, koolstofarm...”) twee onderscheidende specifieke doelstellingen: 2.1 “het bevorderen van energie-efficiëntie en het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen”, en 2.2 “het bevorderen van hernieuwbare energie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001, (...)”. Bijlage I bij de EFRO/CF-verordening (Verordening (EU) 2021/1058) bevat voor beide specifieke doelstellingen afzonderlijke gemeenschappelijke output- en resultaatindicatoren. Het monitoringsysteem voor het cohesiebeleid (zoals voorzien in de GB-verordening) zal het mogelijk maken om indicatoren te filteren op basis van specifieke doelstellingen.

De Commissie is van mening dat de primaire intensiteit ook een relevante indicator is voor het meten van energie-efficiëntiemaatregelen.

⁶ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/In-profile-Cohesion-policy-reducing-GHG/cwbb-y39w>

⁷ Zie het document met concepten en aanbevelingen:

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_monitoring_evaluation_en.pdf

Bovendien identificeert de in de richtlijn energieprestatie van gebouwen beschreven methode (artikel 3 en bijlage I) voor gebouwen hernieuwbare energie als een van de componenten van de energieprestatie van een gebouw. De prestatie van een gebouw wordt gemeten in kWh/m² per jaar, waarin de vraag naar energie, energieverbruik en de opwekking ter plaatse (netgas, netstroom, ter plaatse opgewekte hernieuwbare energie) met elkaar worden gecombineerd. Voor het berekenen van de energieprestatie van een gebouw zijn energiebesparing en opgewekte hernieuwbare energie allebei belangrijk.

120. De Commissie is van mening dat de door de Rekenkamer geraamde bijdrage in de juiste context moet worden geplaatst. In het bijzonder moet rekening worden gehouden met de verschillende maatregelen die de lidstaten nemen om het algehele streefcijfer te bereiken. Ook andere beleidsmaatregelen dragen bij tot energie-efficiëntie, zoals fiscale maatregelen, leveranciersverplichtingen, informatiecampagnes, slimme meters en productbeleid (ecologisch ontwerp en energie-etikettering).

Bovendien is de Commissie van mening dat de door de Rekenkamer geraamde bijdrage in de context van het energie-efficiëntiestreefcijfer voor 2020 moet worden geplaatst, en niet in die van het streefcijfer voor 2030, aangezien de projecten behoren bij de programmeringsperiode 2014-2020 en het energie-efficiëntiestreefcijfer voor 2030 pas aan het einde van de programmeringsperiode 2014-2020 is overeengekomen, met de vaststelling, in december 2018, van de richtlijn tot wijziging van de energie-efficiëntierichtlijn (Richtlijn (EU) 2018/2002) door de medewetgevers. Daarom moet het historische referentiepunt 2013 zijn, en volgens de door de Rekenkamer gepresenteerde logica bedroeg de besparingsinspanning voor de energie-efficiëntiestreefcijfers voor 2020 aan het begin van 2014, bij de aanvang van de programmeringsperiode 2014-2020, 21 Mtoe. Dit zou ertoe leiden dat de projectbesparingen, zodra alle gefinancierde projecten operationeel zijn, moeten worden geraamd op ongeveer 2,3 % van de inspanning die nodig is om het streefcijfer voor 2020 te halen.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

123. Zoals hierboven is onderstreept, moeten de middelen van het cohesiebeleid op het gebied van energie bijdragen aan de verwezenlijking van de klimaat- en energiedoelstellingen van de Unie, met inbegrip van de energie-efficiëntiedoelstellingen.

De Commissie is van mening dat, in tegenstelling tot wat in de algemene verklaring in deze paragraaf wordt opgemerkt, uit de algemene resultaten van het verslag blijkt dat projecten in de sector een aanzienlijke bijdrage hebben geleverd aan de verwezenlijking van de EU-doelstellingen. Dit is niet gebeurd ondanks, maar dankzij de bevoegdheid van de lidstaten om selectiecriteria en -procedures te gebruiken die geschikt waren voor het beoogde doel in de specifieke nationale en regionale context. Het kader voor 2021-2027 bevat bepalingen die de efficiëntie zullen verbeteren, zoals een betere afstemming op het strategisch kader op EU-niveau, een actievere betrokkenheid van de Commissie bij de besluitvorming over de vorm van de steun en eenvoudigere procedures voor het combineren van subsidies en financieringsinstrumenten. Aangezien de toegang tot financiering, de capaciteit van bedrijven, de inkomstenniveaus en de aard van het marktfalen in de EU en vaak ook binnen lidstaten aanzienlijk verschillen, zou het echter af doen aan de doelmatigheid als de besluiten over de selectiecriteria en -procedures voor projecten op EU-niveau worden genomen.

Aanbeveling 1 – Verduidelijk naar welke resultaten op het gebied van energie-efficiëntie wordt gestreefd met de structuurfondsen

De Commissie aanvaardt deel a) van de aanbeveling niet.

a) De Commissie zal bij haar beoordeling van de programma's voor de periode 2021-2027 nagaan of de geplande financiering voor energie-efficiëntie de best mogelijke toegevoegde waarde kan opleveren, in overeenstemming met de EU-doelstellingen en -prioriteiten en met de nationale, regionale en lokale behoeften en beperkingen. Ook zal de Commissie beoordelen of wordt voldaan aan de aan de nationale energie- en klimaatplannen gerelateerde "randvoorwaarde".

b) De Commissie aanvaardt deel b) van deze aanbeveling.

130. Normen werden beschouwd als essentiële instrumenten, samen met andere beleidsmaatregelen, voor het opkrikken van het ambitieniveau inzake energie-efficiëntie voor 2030. De normen kunnen betrekking hebben op verschillende aspecten, zoals bijna-energie neutrale gebouwen (BENG's) voor gebouwen en de vereisten van de richtlijn ecologisch ontwerp en de verordening energie-etikettering voor producten. Vanwege hun verschillende aard en de verscheidenheid van het EU-acquis is het moeilijker om gemeenschappelijke normen voor bedrijven vast te stellen.

132. De Commissie is van mening dat in kosteneffectiviteitsbeoordelingen niet alleen rekening moet worden gehouden met de potentiële energiebesparingen van gebouwen, maar ook de bijdrage aan de verschillende beleidsdoelstellingen van de genomen maatregelen en hun voordelen naast energiebesparing. Dit omvat onder meer broeikasgasemissiereducties, algemene kostenverlagingen voor de bedrijven als gevolg van een toename van de productiviteit en het concurrentievermogen, hogere activawaarden en een langere nuttige levensduur van activa, en het scheppen van nieuwe banen.

Deze andere voordelen kunnen een positieve financiële impact hebben voor de bedrijven die groter is, en in sommige gevallen zelfs meerdere malen groter, dan die van de energiebesparingen.

Aanbeveling 2 – Verifieer of de keuze voor een bepaald financieringsinstrument naar behoren onderbouwd is

De Commissie aanvaardt deze aanbeveling.

137. Aan de hand van de gemeenschappelijke indicatoren 2014-2020 kunnen specifieke resultaten worden vastgesteld die verband houden met investeringsprioriteit 4b ("het bevorderen van energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie"). De lijst met gemeenschappelijke indicatoren is verder uitgebreid met resultaatindicatoren (uitkomstindicatoren) voor de programma's 2021-2027.

138. De Commissie verwijst naar haar antwoord op paragraaf 116.

139. De Commissie verwijst naar haar antwoord op paragraaf 120.